Élményalapú oktatás – Miért a cselekvés útján kell tanulni?

Beverly Amico (2020.január 16.)

Forrás: https://www.waldorfeducation.org/news-resources/essentials-in-education-blog/detail/~board/essentials-in-ed-board/post/experiential-education-why-students-should-learn-by-doing

„Hol van az a könyv, amelyben a tanár arról olvashat, hogy mi a tanítás? Maguk a gyerekek jelentik ezt a könyvet. Nem szabadna semmilyen más könyvből tanítani tanulni, mint abból, ami nyitva áll előttünk és magukból a gyerekekből áll."

- *Rudolf Steiner, Emberi értékek az oktatásban*

A tanulás legjobb megközelítéséhez nem lehet eljutni, ha nem tesszük fel előbb ezeket az alapvető kérdéseket: „Mi a tanulás? Hogyan tanuljunk? Miért tanulunk? "

A tapasztalati [élményalapú] tanulás általános értelemben a tapasztalaton keresztül történő tanulás folyamata. Pontosabban, az élményalapú tanulás magának a tanulási folyamatnak az optimalizálására törekszik, az egyén bevonására (tapasztalataira) összpontosítva a tananyaggal. Ez fontos megkülönböztetés más típusú tapasztalati tanulástípusok - például cselekvési tanulás, szabadon választott tanulás, kooperatív vagy kiszolgáló tanulás -, amelyek a *tanulás körüli tapasztalás*ra fókuszálnak, és a *tanulással való tapasztalás* között.

A tapasztalati tanulás egy tantárgy leckéjének az aktív megközelítését jelenti; az „aktív" olyan megközelítés az anyaghoz, amely különböző érzékeket, taktikákat és manipulatív eszközöket használ az intelligencia többféle formájának ösztönzésére, ahogyan azt a Harvard kutatója és Howard Gardner professzor meghatározta. Az élményalapú tanulás lényegében nagyon természetes és intuitív módja a tanulásnak, szemben azzal a passzív, előadással és jegyzeteléssel történő tanulással,

amit a legtöbb gyermek ma megél. Egyszerűen nézze meg, hogyan történik az egész életen át tartó tanulás mindennap azok számára, akik nem az osztályteremben vannak. Munkahelyeken és otthon tanulnak cselekvéssel; és a tanulás mindig valami felé irányul.

Ily módon a tapasztalati tanulás az osztályteremben azt jelenti, hogy a diákok cselekvés útján tanulnak, például kertészkednek, hogy megtanulják a növénytant. Fontos azonban megjegyezni, hogy a tapasztalati tanulás túlmutat egyfajta aktív módszertanon. A tapasztalati tanulás arról szól, hogy élesen tudatosítsa az emberben a tananyag jelentését és fontosságát… a tananyagot az absztraktból a konkrétba viszi át.

Amikor a gyermekek megkérdezik: „Miért kell tanulnom matekot?" - nem kérnek példákat arra, hogy a matematika mennyire lehet releváns egy adott jövőbeli munkához. Azt kérdezik: „Miért fontos ez most? Mennyire fontos ez a közvetlen valóságomhoz? " Ez az oka annak, hogy a sikeres tapasztalati tanulás osztályterembe hozásának egyik fő eleme az, hogy az órákat azonnal fontossá tegyük a tanuló számára, hogy tiszteletben tarthassák a tanulási folyamatot.

Vegyük például a levonás egyszerű lecképét egy Waldorf első osztályos osztálytermében.
A fiatal diákoknak egy lebilincselő történetet mondanak, mondjuk arról, hogy egy mókus makkot gyűjt a fészkéhez. Ebben a példában már a relevancia és az igazság is benne van a történetben. Ősz van az ablakon kívül, ahová a gyerekek a tekintetüket irányítják, makkot gyűjtöttek a természetasztalhoz, és nemrég láttak egy mókusfészket a játszótér melletti fasorban. Miközben történetünk mókusa összegyűjti 20 makkját, a gyerekek húsz makkot rajzolnak füzetükbe. Idő és koncentráció kell hozzá. Aztán azt hallják a történetben, hogy a mókus elejti a makkokat, miközben mászik a fára. Minden makkot áthúznak, amit a mókus leejt, a 20 makk rajzáról. Ezután meg kell számolniuk az áthúzottakat, összesen 10-et, és le kell rajzolniuk a rajzukon lévő fa alá.

A tanár csak e folyamat után mutatja be a kivonás képletét. A tanár elmagyarázza, hogy az „elvétel" szó szerinti megjelenítése helyett létezik egy matematikai képlet - a szimbólumok és számok használatának módja - a makkok történetének ábrázolásához. Nem kell 20-at húznunk, 10-et áthúznunk, és megszámolnunk a maradékot. 20-10-et írhatunk. Meg tudjuk határozni a leejtett makkokat ezzel a kivonásnak hívott művelettel is.

Most a gyerekek nem fogják megkérdezni: „Miért kell ezt megtanulnom?" Már megvan a válaszuk: mert hatékonyabb, mint a rajzolás, az áthúzás és a számolás, és mert a kinti mókushoz és a saját közvetlen tapasztalatomhoz kapcsolódik.

Ebben a példában a tanulókat átalakítja az, hogy kölcsönhatásba lépnek a tananyaggal, és a kivonás-lecke velük marad a következő héten, amikor elmesélik nekik a szorzás történetét, és új tanulási tapasztalattal kell rétegezniük ezt a megalapozott tudást. A tapasztalati tanulás rétegei és mélysége nemcsak a tanulást ragadja [szilárdítja] meg, hanem azt is ápolja, amit a Waldorf-pedagógusok gyakran neveznek „az egész életen át tartó tanulás szeretetének". A „szeretet" szó könnyen helyettesíthető a „cél" szóval. A tanulók megtanulják, hogy a tanulás szükséges, értékekkel teli folyamat, amelynek közvetlen jelentősége és haszna van az életükben.

Éppen ezért azoknak, akik tapasztalati tanulást szeretnének bevinni az osztályterembe, nem szabad csak egy aktív módszertanra összpontosítaniuk, hanem arra is törekedniük kell, hogy ezt az átalakító, azonnali relevanciát hozzák be a diákok óráiba.

Visszatérve kezdeti kérdéseinkhez:

Mi a tanulás? Átalakulás és növekedés.

Hogyan tanuljunk? Úgy, hogy értelmes módon kölcsönhatásba lépünk a tananyaggal.

Miért tanulunk? Mivel a szóban forgó lecke jelentőségteljes az életünk számára, és azonnali értéket ad.

Tehát a tapasztalati tanulás az, ha a gyerekek ugrókötéllel tanulják a szorzótáblát. Ez fizika (súrlódás, tömeg, gravitáció, Newton második törvénye) tanulása az osztályon belüli szíjtárcsa-rendszer megalkotásával. De ez több, mint az érzékszervek és a tárgyak összekapcsolása. A tapasztalati tanulás lényegében felszólítás arra, hogy az ember részt vegyen az átalakulás folyamatában mind az énje, mind pedig a nagyvilág számára.

***